


Csipkeszegély - ún. punto in aria

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	18050 
Készítés ideje:	17. SZÁZAD 2. NEGYEDE
Készítés helye:	Velence
Anyag:	lenfonal
Technika:	varrott csipke
Méreték:	hosszúság: 114 cm szélesség: 13 cm

Varrott, ún. *punto in aria*, anyaga len. Alap nincs, a minta hurok-, huroköltés köztesfonallal, és velencei pikóval készült.

A jellegzetes reneszánsz stílusú ún. reticella varrott csipkék szigorúan geometrikus mintája a 16. század végére fellazult, s a varrási technika fejlődésének köszönhetően már nem kötődött szigorúan a korábbi négyszögű befoglaló formákhoz, hanem íveltebb, szabadabb rajzúvá vált: a szabályos formák helyét kecsesen kanyargó keskeny indák, egyre változatosabb díszöltést alkalmazó kisebb-nagyobb virág- és levélmotívumok vették át, de az állat és emberalakok ábrázolása sem ritka. Ezt a szabadabb vonalvezetésű, későreneszánsz illetve korabarrokk stílusú csipketípust nevezzük "puto in aria"-nak azaz "levegőbe öltés"-nek.

Az itt bemutatott gazdag rajzú, tökéletes kidolgozású varrott csipkén még megtalálhatók a reneszánsz kötött stílusjegyei, a teljesen el nem hagyott szabályos körformák. Azonban már láthatók a barokk csipkék plasztikusságra törekvő, egymáson áthajló indái, gazdag rajzú, burjánzó növényábrázolási és az egymástól távolodó, nagyobb mintaelemeket összekapcsoló kezdeti összekötő lábazásai. Díszítménye margarétafejeket körülölelő, virágkelyhekből kinövő hullámindákból áll. A karéjos, ívelt szél a légies hatást tovább fokozza.

Bárányné Oberschall Magda 1932-ben írt csipkekatalógusában az Iparművészeti Múzeum akkori csipkegyűjteményének legértékesebb darabjaként említi.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 131. (Erdei Lilla)
- szerző: Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - Nr. 9.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - textil 77.
- Szerk.: Voit Pál: *Régiségek könyve.* Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 331., 2. kép
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 9. (képpel)
- Oberschall Magda: *Országos Magyar Iparművészeti Múzeum. Vezető a múzeum gyűjteményeiben. Csipkeművészet.* Athenaeum Kiadó, Budapest, 1932. - Nr. II/1.

